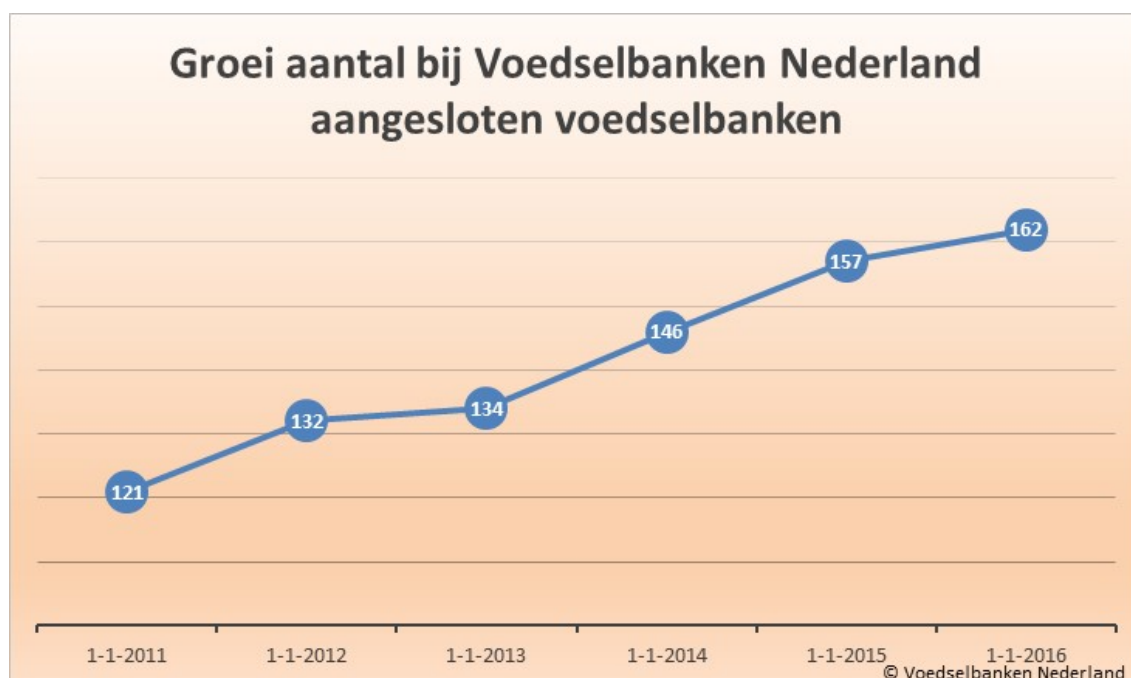

Feiten en Cijfers Voedselbanken Nederland

Alle data zijn gemeten op 31 december van genoemde jaar¹

Kerngegevens: Over de organisatie

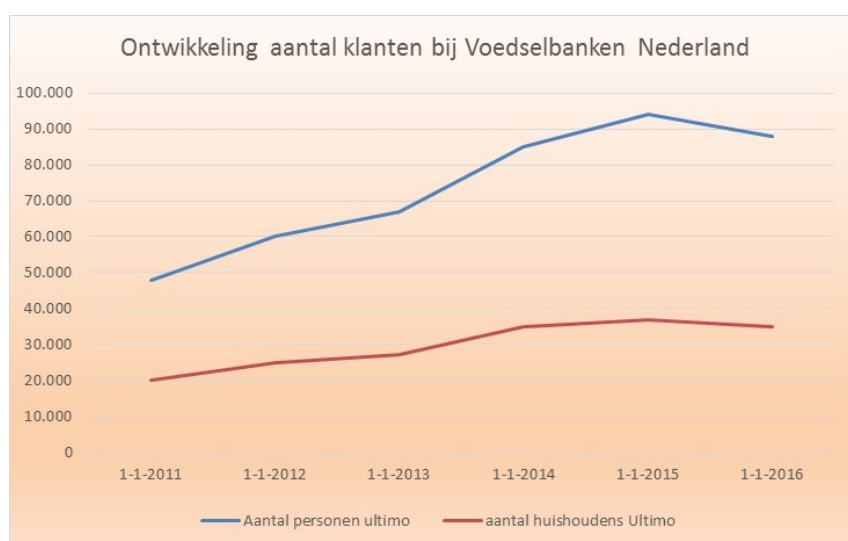
	2014	2015	
Aantal voedselbanken	157	162	lid van Voedselbanken Nederland
Aantal uitgiftepunten:	510	520	
Aantal gemeenten waarin voedselbanken actief zijn	onbekend	387	totaal aantal gemeenten 393
Aantal distributiecentra	8	8	
Aantal vrijwilligers	9.900	10.500	Dit is inclusief bestuursleden

¹ Bron: schriftelijke enquête bij alle voedselbanken

Kerngegevens: Over de klanten²

	2014	2015	
Aantal klanten	94.000 (+11%)	88.000 (-6%)	Totaal aantal mensen dat leeft onder armoedegrens in Nederland: 734.000 huishoudens ³ (> 1.4 miljoen mensen)
• Waarvan < dan 18 jaar	Schatting: 40%	34.000 (39%)	Totaal aantal kinderen met risico tot armoede 421.000
• Waarvan aanvrager vrouw	55%	54%	
• Waarvan leeftijd aanvrager tussen de 30 en 50 jaar	52%	53%	
• Alleenstaanden	40%	40%	
• Waarvan éénouder gezin	32%	30%	
• Gezinnen	23%	24%	
• Waarvan < 1 jaar weg		60%	
• Waarvan na 3 jaar nog klant	23%	5%	
Aantal huishoudens	37.000	35.000 (-4,6%)	

² Bron: voedselbank.nu, klantenregistratiesysteem gebruikt door ruim 40% van alle voedselbanken

³ Bron: CBS

Kerngegevens: Over de voedselpakketten

Aantal uitgedeelde producten(consumenteneenheden): per week per jaar	ca. 780.000 ca. 40 miljoen	Geschatte waarde: € 40 – 80 miljoen
Gem. aantal consumenten eenheden in een pakket	20-25 stuks	Uitersten schommelen tussen (10-15) en >30 stuks
Gem. kosten om voedselpakket samen te stellen	Ca. € 3,50 per pakket	Betreft kosten van transport, huur, energie, verzekering etc. Grote verschillen per voedselbank

Kerngegevens: Over voedselverspilling⁴

	kilo	euro
Totale verspilling in NI in 2013	1.8 – 2.7 miljoen ton	± € 5 miljard
Verspilling door consumenten (pp per jaar)	Ca. 50 kilo	€ 150
Geschatte winkelwaarde van 2 miljoen voedselbank pakketten		€ 40 - 80 miljoen
% van totale verspilling dat bij voedselbanken komt		0,2 - 0,3%

Kerngegevens: Overig

Aantal voedselbanken dat ondersteuning krijgt van gemeente	110 (68%)	varieert van het voor de rekening nemen van de huisvestingskosten, energierekening tot een subsidie.

⁴ Bron: WUR-monitor voedselverspilling 2009-2013

Bijlage

Visie, Kernwaarden en Doelstellingen Voedselbanken Nederland

Onze Visie

'In Nederland leeft meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen de armsten door ze tijdelijk te voorzien van voedselpakketten. Om onze klanten van -eten te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, overheden en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn'.

Onze Kernwaarden

De voedselbanken hanteren de volgende kernwaarden als maatstaf voor hun handelen:

- We werken uitsluitend met vrijwilligers
- We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt
- We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel
- We verstrekken uitsluitend gratis voedsel
- We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk
- We zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers')
- We zijn transparant in onze verantwoording

Onze Hoofddoelstellingen

De voedselbanken hebben de volgende hoofddoelstellingen:

- Het bieden van directe voedselhulp aan de armste mensen
- Het voorkomen van verspilling van goed voedsel

3. Toegelicht: Armoede in Nederland

De armoede in Nederland neemt van jaar tot jaar toe: meer dan 1.4 miljoen mensen leven in armoede. In totaal zijn dat ruim 734.000 huishoudens waar ruim 421.000 minderjarige kinderen opgroeien

- Dat is 1 op de 9 kinderen
  - Tienduizenden kinderen zitten dagelijks met honger in de klas
- (Cijfers over 2014. Bron: Armoede en sociale uitsluiting 2015)*

Ook in 2015 zagen we een diversiteit in het klantenbestand: ZZP-ers, MKB-ers,

langdurig zieken maar ook mensen met (hypotheek)schulden. Op de website www.voedselbankennederland.nl staat een document met meer feiten over armoede.

Financiële toekenningcriteria die de Voedselbanken hanteren

In 2015 veranderden we de toelichtingscriteria enigszins. De bedragen in de tabel betreft het zgn. leefgeld van een huishouden: grofweg is dat de som van alle inkomsten van een huishouden minus uitgaven als huur, belasting, vaste lasten. Op de website staat het nauwgezet geformuleerd.

Vast bedrag per huishouden	Toeslag per inwoner in huishouden	1- persoons HH	2- persoons HH	3- persoons HH	4- persoons HH	Etc.
€ 110	€ 70	€ 180	€ 250	€ 320	€390	Etc.

- Een moeder met 2 kinderen die max. € 10,67 per dag voor eten, drinken, kleding, verjaardagen, sinterklaas, schoolreisjes, sparen voor kapotte wasmachine e.d heeft.
- Een gezin bestaande uit 5 personen (2 volwassenen en 3 kinderen) dat moet rond komen met zo'n € 15 dag.

Een uitgebreide tabel met criteria staat op www.voedselbankennederland.nl

Met deze criteria konden de voedselbanken in 2015 minder dan 10 % van de allerarmste huishoudens in Nederland helpen.

De reden dat de voedselbanken zo streng moeten zijn – eigenlijk veel te streng - is dat zij bij deze grenzen alle klanten nog net van een voedselpakket kunnen voorzien. De voedselbanken willen de grenzen graag versoepelen maar krijgen dan een zodanig grote toeloop dat niet meer aan iedere klant een voedselpakket kan worden verschaft. Wij proberen daar wat aan te doen door steeds actiever en creatiever naar voedsel te zoeken.

Bij de aanmelding bij de voedselbank zijn vrijwel altijd professionele hulpverleners betrokken. Het verstrekken van een voedselpakket is immers bedoeld als noodhulp. Doordat er professionele hulpverleners bij de aanvraag betrokken zijn, wordt er breder gekeken naar de problemen die spelen rondom het betreffende gezin en kan er ook gewerkt worden aan structurele oplossingen. Kortom geen pakket zonder hulpverleningstraject.

De ervaring leert dat de klanten van de voedselbanken gemiddeld een jaar lang een voedselpakket krijgen. Daarna is er een zodanige verbetering bewerkstelligd dat men niet meer voldoet aan onze financiële criteria om in aanmerking te komen voor een voedselpakket.

4. Toegelicht: Voedselverspilling in Nederland

Voedselverspilling in Nederland bedraagt jaarlijks zo'n 1,8 tot 2,7 miljoen ton. De helft wordt verspild bij de particulier thuis en de ander helft bij de voedsel(verwerkende) bedrijven. De voedselbanken richten zich primair op de overschotten bij de bedrijven en supermarkten. Op de website www.voedselbankennederland.nl staat een document met meer feiten over voedselverspilling.

5. Over onze Organisatie

Structuur

Voedselbanken Nederland is een vereniging (Vereniging van Nederlandse Voedselbanken), opgericht 15 mei 2013 en is een voortzetting van haar voorganger: Stichting Voedselbanken Nederland. De Vereniging van Nederlandse Voedselbanken is de landelijke, overkoepelende organisatie van voedselbanken in Nederland.

Elke voedselbank die lid is heeft zich gecommitteerd aan het door de Algemene Leden Vergadering vastgestelde Voedselbank Reglement waarin de beleidsuitgangspunten en afspraken zijn vastgelegd. Zo'n 3 keer per jaar komen de leden bijeen in een Algemene Ledenvergadering. Daar worden de belangrijke besluiten genomen.

Het bestuur wordt gekozen door de leden en bestaat uit 10 personen. Iedereen heeft een eigen portefeuille. Het bestuur vergadert maandelijks en implementeert o.a. het door de Algemene Ledenvergadering vastgestelde beleid.

Om de voedselbanken goed te kunnen ondersteunen is er een landelijk Voedselbank-Servicecentrum dat een centrale kantoor- en vergaderlocatie heeft in Houten. Dit Voedselbank-Servicecentrum dient ook als aanspreekpunt voor mensen en organisaties die contact willen opnemen met de landelijke voedselbank-organisatie.

Stand van zaken

Er zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om de voedselbanken te professionaliseren. De 162 voedselbanken worden geheel door vrijwilligers gerund. We kunnen niet verwachten dat alle voedselbanken de professionaliseringsslag allemaal even snel kunnen maken. Dit zal nog de nodige inspanning vereisen. Hierbij is op alle niveaus hulp van harte welkom!

Onze voedselpakketten

Als voedselbanken willen we graag elke week een voedselpakket samenstellen waarin

de schijf van vijf in voldoende mate is vertegenwoordigd. Omdat dit nu niet mogelijk is, zijn we primair op zoek naar producten die passen binnen deze schijf van vijf. Als we daarnaast in zeer beperkte mate ook snoep en snacks aan het pakket kunnen toevoegen is dat prima.

Ons ideale boodschappenlijstje ziet er als volgt uit:

- Groente of fruit in blik of pot,
- Volkoren pasta,
- Couscous,
- Zilvervlies- of meergranenrijst,
- Peulvruchten uit blik of pot (bijvoorbeeld: bruine/witte/kidney bonen, linzen, kikkererwten), Houdbare magere of halfvolle zuivelproducten,
- 20+ Smeerkaas,
- Eieren,
- Olie

(Met dank aan de VU)

6. Voedselveiligheid

Waarborgen voedselveiligheid

Sinds de oprichting bestaat er een nauwe samenwerking tussen de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en de voedselbanken. De NVWA beschouwt de voedselbanken als een formule hetgeen wil zeggen dat het bestuur van Voedselbanken Nederland er op wordt aangesproken als er ergens bij een voedselbank (belangrijke) zaken op het gebied van voedselveiligheid niet op orde zijn.

Het onderwerp waarborgen voedselveiligheid is voor de Vereniging zo belangrijk dat dit momenteel als eerste in projectvorm vanuit de landelijke organisatie naar alle voedselbanken wordt uitgerold. Doel van het project is om voedselveiligheid aantoonbaar te maken en te laten toetsen door onafhankelijke derden.

Dit project houdt in dat er een voor alle voedselbanken geldend Handboek Voedselveiligheid van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken is vastgesteld in overleg met de NVWA en dat op basis hiervan alle voedselbanken gecertificeerd gaan worden. Er zijn vier klassen gedefinieerd en elke voedselbank bepaalt zelf tot welke klasse hij wil behoren. En aan welke voorwaarden hij kan voldoen. Niet elke bank beschikt bv. over koelcellen en kan dus verse producten niet distribueren. Deze vier klassen zijn:

- A. De voedselbank verdeelt droge kruidenierswaren, koel- en diepvriesproducten in een gesloten koel- en diepvriesketen.

- B. De voedselbank verdeelt droge kruidenierswaren en koelproducten in een gesloten koelketen
- C. De voedselbank verdeelt droge kruidenierswaren en diepvries in een gesloten diepvriesketen
- D. De voedselbank verdeelt uitsluitend droge kruidenierswaren

De regionale distributiecentra en de grote lokale voedselbanken zullen aan de eisen van categorie A moeten voldoen.

Het certificeren wordt door externe onafhankelijk bureaus gedaan die hun sporen op dit vlak hebben verdiend. De gehanteerde systematiek is door de NVWA geaccordeerd. De voedselbanken nemen de juridische verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en werken conform de richtlijnen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Conform het NVWA informatieblad 76 / versie april 2015 geldt het volgende: Indien de voedselbanken werken volgens de voorgeschreven richtlijnen wordt daarmee voldaan aan de eisen die gesteld zijn in de Hygiëneverordening (EG) 852/2004. Dit betekent o.a. dat producten met een THT-datum ná die datum nog verstrekt mogen worden aan de consument, maar de Voedselbank is dan verantwoordelijk voor de kwaliteit.

Eind 2015 waren 128 voedselbanken voedselveilig.

7. Voordelen voor een onderneming die voedseloverschotten aan de voedselbank verstrekt

Financieel (het is goedkoper):

- er is altijd wel een voedselbank in de buurt (kleinere afstanden), dus transport is goedkoper;
- het voedsel hoeft niet meer vernietigd te worden waardoor er geen vernietigingskosten zijn;
- voedselbanken hebben de ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) status.

Overig:

- Doneren past in beleid van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Door voedsel te schenken aan de voedselbanken wordt het milieu niet belast en werkt een organisatie mee aan het voorkomen van het weggooien/ vernietigen van goed voedsel;
- De onderneming helpt de allerarmste mensen in de samenleving;

- ♥ Een onderneming kan gebruik maken van onze ervaringen over de (on)mogelijkheden om producten toch nog geschikt te maken voor humane consumptie.